

prima instanță: Judecătoria Buiucani
Judecător: Liuba Pruteanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Ana Panov
 Iulia Cimpoi
 Anatolie Minciună

DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru
Judecătorii: Svetlana Filincova, Oleg Sternioală
 Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Străisteanu Gheorghe,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe împotriva Procuraturii sectorului Buiucani și Procuratura Generală, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Procuratura Generală și Procuratura sectorului Buiucani, casată integral hotărârea judecătoreiei Buiucani mun. Chișinău din 11 mai 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 03 martie 2016, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii sectorului Buiucani și Procuratura Generală, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin scrisoarea Procuraturii sectorului Buiucani mun. Chișinău din 18 februarie 2016, pe care a recepționat-o la data de 22 februarie 2016, a fost informat despre anularea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 04 septembrie 2015 care a fost emisă în cadrul procesului

penal nr. 2326 din 04 august 2015. Însă, în scrisoare nu s-a indicat data emiterii ordonanței, nu a fost anexată copia acesteia și nu s-a explicat dreptul și modul de contestare.

Astfel, la 22 februarie 2016, în temeiul Legii privind accesul la informație s-a adresat cu cerere la Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău prin care a solicitat să fie informat despre data emiterii ordonanței și expedierea unei copii de pe aceasta.

Însă, prin răspunsul Procuraturii sectorului Buiucani din 02 martie 2016, i s-a refuzat în eliberarea informației și a unei copii de pe ordonanță, fiind înștiințat despre o ordonanță emisă la data de 04 august 2015 dar nu la 04 septembrie 2015, și despre faptul că Străisteanu Gheorghe în procesul penal nu are nici o calitate procesuală.

Consideră reclamantul că, i-au fost încălcate drepturile fundamentale, dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv deoarece este vizat direct în ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 04 septembrie 2015, unde cetățenii Clopot Diana, Vieru Viorel și Dolinschii Victor au depus plângere împotriva sa, în care au invocat că Străisteanu Gheorghe a comis careva ilegalități împotriva lor.

Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău a încălcat dreptul său la informație și dreptul de a primi ordonanța care conține informații în privința sa, pentru a fi contestată în scopul restabilirii drepturilor sale.

În urma acțiunilor ilegale a procurorilor din Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, i-au fost cauzate prejudicii morale și materiale, deoarece angajații procuraturii au ignorat în mod intenționat prevederile legislației în vigoare întru soluționarea cererii sale din 22 februarie 2016.

Drept temei de adresare în instanță a invocat prevederile Legii privind accesul la informație și ale Legii contenciosului administrativ.

Solicită reclamantul, admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului său de acces la informație, dreptul de a primi documentul care conține informații despre Străisteanu Gheorghe. Obligarea Procuraturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău de a examina cererea sa din 22 februarie 2016 cu prezentarea informației solicitate. Încasarea în mod solidar din contul Procuraturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău și a Procuraturii Generale în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe a sumei de 11 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 11 mai 2016, acțiunea a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea de către Procuratura sectorului Buiucani a dreptului de acces la informație a lui Străisteanu Gheorghe și s-a încasat de la Procuratura sectorului Buiucani în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe prejudiciul moral în mărime de 50 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, a fost admis apelul declarat de Procuratura Generală și Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, s-a casat hotărârea judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 11 mai 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, conform art. 212 din Codul de procedură penală, materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decât cu autorizația persoanei care efectuează urmărirea penală și numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție, și ca să nu fie afectate interesele altor persoane și ale desfășurării urmăririi penale în condițiile Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 18 octombrie 2016, Străisteanu Gheorghe a contestat-o cu recurs prin intermediul oficiului poștal, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 cu menținerea hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 11 mai 2016.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, decizia instanței de apel este emisă intenționat vădit ilegal, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată eronat legea și pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Examinând recursul declarat de Străisteanu Gheorghe Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție indică următoarele.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 02 noiembrie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs declarată de Străisteanu Gheorghe, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.209).

Prin referința depusă de Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău la data de 11 noiembrie 2016, s-a solicitat respingerea recursului declarat de Străisteanu Gheorghe cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016.

La data de 18 noiembrie 2016, Procuratura Generală a depus referință prin care a solicitat declararea ca fiind inadmisibil recursul declarat de Străisteanu Gheorghe. Totodată a indicat că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate deoarece nu se încadrează în temeiurile expres stabilite la art. 432 din Codul de procedură civilă. La fel nu poate fi reținut nici argumentul precum că cauza a fost examinată în lipsa lui Străisteanu Gheorghe deoarece acesta a fost înștiințat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016 a fost contestată cu recurs prin intermediul oficiului poștal la data de 18 octombrie 2016.

Prin urmare instanța de recurs consideră că, recursul declarat de Străisteanu Gheorghe la data de 18 octombrie 2016, a fost declarat în interiorul termenului de două luni.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 decembrie 2016, recursul declarat de Străisteanu Gheorghe împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, s-a considerat admisibil.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 241 alin. (1) și alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Unul din motivele recursului este examinarea cauzei în absența sa și din acesta urmează a fi admis recursul, casată decizia instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea de Apel Chișinău a expediat citația în adresa

părților la proces, inclusiv și în adresa lui Străisteanu Gheorghe, prin care au fost informați despre locul, data și ora ședinței de judecată (f.d.101).

Conform procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 14 septembrie 2016, și decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, se menționează că părțile au fost citate legal, fapt care a fost confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.106, 110).

Acest fapt se confirmă și din înregistrarea audio a ședinței de judecată a instanței de apel din data de 14 septembrie 2016, prin care Președintele ședinței verificând prezența părților la proces a constatat că, apelanții Procuratura sectorului Buiucani și Procuratura Generală nu sunt prezenți, dar au fost citați legal. La fel nu a fost prezent nici intimatul Străisteanu Gheorghe, însă se menționează că în materialele cauzei este citarea legală confirmată prin avizul de recepție.

Examinând filele dosarului instanța de recurs conchide că, Curtea de Apel Chișinău prin citația din 15 iulie 2016, expediată cu aviz recomandat, a citat apelanții Procuratura sectorului Buiucani mun. Chișinău, Procuratura Generală și pe intimatul Străisteanu Gheorghe (f.d.101).

Ulterior, după ce avizele de recepție au fost remise instanței, acestea au fost anexate la materialele cauzei.

Astfel, la filele dosarului 102 și 103 se află avizele de recepție care atestă citarea legală a Procuraturii Generale și a Procuraturii sectorului Buiucani, mun. Chișinău, iar fila dosarului 104, care conform înregistrării audio și a procesului-verbal al ședinței instanței de apel, ce confirmă citarea legală a lui Străisteanu Gheorghe, lipsește din materialele dosarului.

Mai mult ca atât în borderoul dosarului la filele 102, 103 și 104 se indică avizele de recepție. Acesta și demonstrează citarea legală a tuturor părților în proces.

Prin urmare, reieșind din cele constatate, chiar dacă lipsește fila dosarului 104 care ar atesta citarea legală a lui Străisteanu Gheorghe, instanța de recurs nu are temei de a pune la îndoială respectarea citării legale de către instanța de apel a lui Străisteanu Gheorghe pentru ședința din 14 septembrie 2016.

În asemenea circumstanțe nu pot fi reținute argumentele recurentului Străisteanu Gheorghe precum că a fost lipsit de dreptul de a depune probe noi, explicații și dreptul la un proces echitabil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, recurentul Străisteanu Gheorghe nu a invocat expres motive concrete privind ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Or, motivele indicate în cererea de recurs privind dezacordul cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare deoarece recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Codul de procedură civilă are caracter devolutiv numai asupra

problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate.

Referitor la temeinicia deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ menționează că, în cazul în care este necesar de a păstra confidențialitatea, persoana care efectuează urmărirea penală previne martorii, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă sau reprezentanții lor, apărătorul, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul și alte persoane care asistă la efectuarea acțiunilor de urmărire penală despre faptul că nu au voie să divulge informația privind urmărirea penală. Aceste persoane vor da o declarație în scris că au fost prevenite despre răspunderea pe care o vor purta conform art.315 din Codul penal. Divulgarea datelor urmăririi penale de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către persoana abilitată cu controlul asupra activității de urmărire penală, dacă această acțiune a cauzat daune morale sau materiale martorului, părții vătămate și reprezentanților acestora sau a prejudiciat procesul de urmărire penală, are ca urmare răspunderea penală prevăzută în art.315 din Codul penal.

Cu referire la art.art. 59, 60 și 64 din Codul de procedură penală se menționează că, victima, partea vătămată, bănuitul și învinuitul pot primi copii de pe hotărârile adoptate în cadrul procesului penal.

Astfel, prima instanță greșit a concluzionat că informația solicitată de către petiționarul Străisteanu Gheorghe, și anume data emiterii ordonanței privind anularea ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 04 septembrie 2015 și prezentarea copiei acestei ordonanțe pentru a putea fi contestată, în sensul art. 212 din Codul de procedură penală, nu prezintă o informație care ar putea afecta interesele altor persoane și buna desfășurare a urmăririi penale. Străisteanu Gheorghe în carul procesului penal nu are nici una din calitățile menționate, motiv din care nu îi pot fi eliberate actele solicitate, iar prin răspunsul acordat s-au respectat prevederile Legii privind accesul la informație. Curtea de apel a motivat acest lucru întru respingerea cerințelor reclamantului.

Plus la aceasta, redarea în recurs a conținutului deciziilor Curții Supreme de Justiție emise în alte pricini civile, în care recurentul Străisteanu Gheorghe a fost parte la proces, nu constituie temei de admitere a recursului.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991).

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Străisteanu Gheorghe ca fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Gheorghe Străisteanu.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe împotriva Procuraturii sectorului Buiucani și Procuratura Generală, cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu